

Cofnodion

Pwyllgor Craffu ar Berfformiad – Lleoedd a Materion Corfforaethol

Dyddiad: Dydd Llun, 25 Gorffennaf 2022

Amser: 4.00 yp

Bresennol: Y Cynghorwyr J. Cleverly (Cadeirydd), C. Reeks, M. Linton, J. Harris, M. Howells, S. Adan, G. Horton, B. Perkins, J. Reynolds a K. Thomas

Yn bresennol: Y Cynghorwyr J Clarke a D Batrouni, Gareth Price (Pennaeth y Gyfraith a Safonau), Rhys Cornwall (Cyfarwyddwr Strategol – Trawsnewid a Chanolfan Gorfforaethol), Tracy McKim (Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid), Kevin Howells (Rheolwr AD a Datblygu Sefydliadol), Meirion Rushworth (Pennaeth Cyllid), Robert Green (Pennaeth Cyllid Cynorthwyol), Richard Leake (Rheolwr Taliadau a Chaffael), Andrew Wathan (Prif Archwilydd Mewnol), Kate Osment (Rheolwr Cyfathrebu Strategol), Silvia Gonzales-Lopez (Pennaeth yr Amgylchedd). a Gwarchod y Cyhoedd), Neil Barnett (Cyngorydd Craffu), Pamela Tasker (Swyddog Llywodraethu) ac Anne Jenkins (Arweinydd Tîm Llywodraethu)

1 Ymddiheuriadau

Dim.

2 Datgan diddordeb

Dim.

3 Cofnodion y Cyfarfod Diwethaf

Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 11 Gorffennaf 2022 fel cofnod gwir a chywir.

4 2021/22 Adolygiadau Diwedd Blwyddyn Cynllun Gwasanaeth

Pobl a Newid Busnes

Gwahoddedigion:

- Rhys Cornwall Cyfarwyddwr Strategol Trawsnewid a Chanolfan Gorfforaethol
- Tracy McKim- Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid

Rhoddodd y Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid drosolwg byr o'r adroddiad gan nodi bod llawer o'r gwaith a gwblhawyd yn gymorth Covid a bod y gwasanaeth yn flaenorol yn darparu cefnogaeth a chynllunio Argyfyngau Sifil Posibl ac yn darparu asesiadau risg. Symudodd staff i ffordd newydd o weithio a oedd yn sifft AD a Digidol enfawr yn ystod y flwyddyn honno. Mae'r tîm yn arwain llawer o gyllidebu cyfranogol gan gefnogi cymunedau ac mae'r tîm hefyd yn arwain ar ddatblygu fframwaith risg ac yn gyfrifol am y gwahanol gynlluniau megis cynllun Newid Hinsawdd, Cynllun

Ynni, Cynllun Cydraddoldeb Strategol ac ati. Bu'r tîm yn gweithio'n agos gyda'r Adran Adnoddau a Rennir. Adran - SRS i ddarparu TG a thrwy hyn rheoli risg Gwybodaeth y Cyngor. Y llynedd roedd y tîm yn gyfrifol am Gydlyniant Cymunedol a oedd yn symud i wasanaeth newydd y flwyddyn nesaf.

Trwy'r adroddiad roedd y rhaglenni mawr yn ymwneud â'r 'Normal Newydd' yn mynd â staff i'r ffordd newydd o weithio. Mae prosiect newydd wedi dechrau i ail-ddylunio gwefan Gorfforaethol y Cyngor a byddai adroddiadau pellach ar hyn y flwyddyn nesaf. Roedd llawer o drawsnewidiadau gwybodaeth hefyd, er enghraifft, gwaith Tir a'r Gofrestrfa.

Gofynnodd yr Aelodau i'r canlynol:

- Gofynnodd yr aelodau pa fesurau diogelu oedd ar waith ar gyfer lles pobl yn gweithio o bell ac a oedd unrhyw adborth ar hyn yn ogystal â diogelwch data.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod adborth wedi dod i law o ddechrau'r pandemig ac yn fwy diweddar a dywedodd pobl eu bod yn llawer llai hapus pan nad oedd ganddynt ddewis ond gweithio gartref. Nawr roedd y Ganolfan Ddinesig yn llawer prysurach, ac roedd pobl yn gallu dod i mewn i waith yn amlach ac roedd yr agwedd gymdeithasol o hyn yn bwysig iawn yn ogystal â thimau'n cydweithio.

Dywedwyd wrth yr Aelodau o ran Llywodraethu Gwybodaeth nad oedd llawer wedi newid, roedd y dechnoleg a'r seilwaith sydd ar waith, o ran y VPN yr un fath yn y Dinesig neu gartref. Roedd angen i staff fod yn fwy gofalus wrth waredu gwastraff cyfrinachol. Roedd clustffonau bellach yn cael eu darparu os nad oedd pobl am gael eu clywed. Mae asesiadau unigol a desgiau a chadeiriau hefyd wedi'u darparu i unigolion os oes angen. Byddai'r Fforwm Partneriaeth Cyflogaeth gyda'r Undebau yn cael ei gynnal yn fuan i edrych ar newidiadau i bolisi staff i adolygu gweithio gartref yn y dyfodol. Dywedwyd wrth yr aelodau hefyd fod canllawiau rheolaidd yn cael eu darparu i osgoi problemau gan fod llawer o staff yn gweithio gartref. Roedd systemau newydd yn cael eu rhoi ar waith ac roedd canllawiau ar gyfrineiriau yn cael eu dosbarthu i godi ymwybyddiaeth.

- Soniodd yr aelodau am darfu ar ddata ac a oedd aelod o staff am ddinistrio unrhyw ddata sensitif gartref.

Hysbyswyd yr aelodau bod staff yn cael eu hannog i beidio ag argraffu gartref ac i ddychwelyd data i'r Ganolfan Ddinesig.

- Gofynnodd yr aelodau a oedd y system yn cofnodi'r hyn a argraffwyd.

Hysbyswyd yr aelodau nad oedd argraffu yn cael ei fonitro'n weithredol.

- Gofynnodd yr aelodau a allai staff argraffu i argraffydd nad yw'n argraffydd gan y Cyngor.

Dywedodd Rheolwr y Gwasanaethau Digidol y gellid gwirio hyn ond cymerodd nad oedd yn bosibl gan y byddai angen gosod gyrrwr ar liniadur yr argraffydd. Dywedwyd wrth yr aelodau mai'r unigolyn oedd yn gyfrifol ac os oedd unigolyn wir eisiau argraffu y gallent. Hysbyswyd yr aelodau bod yna Grŵp Llywodraethu Gwybodaeth yr oedd Pennaeth y Gyfraith a Safonau yn uwch aelod ohono, a rhoddwyd sicrwydd i'r Pwyllgor fod diogelwch data yn cael ei gymryd o ddifrif.

- Gofynnodd yr Aelodau pe bai'r Aelodau'n argraffu gartref, sut oedd hyn yn cael ei waredu'n ddiogel.

Atgoffodd y Cadeirydd y Pwyllgor fod bin gwastraff cyfrinachol yn ystafell yr Aelodau.

- Gwnaeth yr aelodau sylwadau ar les a chynhyrchiant staff ac o ran cynhyrchiant pe bai syniadau da yn cael eu gwneud yn y swyddfa pa gamau lliniaru a roddwyd ar waith i geisio cael y gorau o ddau fyd. Gofynnodd yr aelodau hefyd a oedd lechyd Galwedigaethol yn dal i allu asesu a gwneud newidiadau i staff sy'n gweithio gartref.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod unigolion yn cael gwiriad 1 i 1 gyda'u rheolwr lle bo modd. Roedd cyfarfodydd tîm yn dal i gael eu cynnal ar-lein ond roedd mwy o gyfarfodydd yn cael eu cynnal wyneb yn wyneb. Roedd y Ganolfan Ddinesig yn dal i gael ei hystyried o ran gofod a cheisio cadw timau gyda'i gilydd. O ran lles staff, cydnabuwyd bod rhai staff yn gweithio gormod a bod angen iddynt fod yn fwy hyblyg, ac roedd y tîm hefyd yn gweithio tuag at fodel mwy hyblyg fel bod staff yn gallu dewis eu horiau. O ran lles corfforol, gallai unigolion gwblhau eu hasesiad eu hunain ac os oedd angen asesiad mwy arbenigol, yna byddai gwasanaeth yn cael ei ddefnyddio ond os byddai mwy o arbenigwyr eto, efallai mai'r swyddfa fyddai orau i'r staff hynny.

Dywedodd y Rheolwr AD a Datblygu Sefydliadol wrth yr Aelodau fod staff yn gallu mewngofnodi i'r porth lles a bod absenoldeb staff yn cael ei reoli. Roedd ymagwedd Wellness at Work yn fwy cefnogol a rhagweithiol yn hytrach na'r Presenoldeb Rheolwyr blaenorol. Defnyddiwyd gwiriadau llesiant hefyd i ddatblygu gweithle cefnogol a lansiwyd ym mis Ionawr 2022 i reoli absenoldeb staff mewn ffordd wahanol. Hyd yn hyn roedd 100 o archwiliadau lles wedi'u cwblhau ac roedd lles staff yn llawer mwy blaenllaw.

- Dywedodd yr aelodau eu bod yn falch bod anghenion staff yn cael eu hystyried. Dywedodd yr aelodau fod Cynghorwyr yno i bobl Casnewydd a bod pethau wedi newid yn sylweddol ers y cyfyngiadau symud ac mae'r ffordd y mae'r Cyngor yn darparu gwasanaethau wedi newid. Gofynnodd yr Aelodau sut oedd y Cyngor yn cynllunio na fydd dim yn cael ei golli yn sgil tynnu gwasanaethau un-i-un yn ôl.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod y tîm wedi gweithio'n galed iawn ar asesiadau risg yn ystod y pandemig a chefnogodd y tîm reolwyr gwasanaeth eraill yn eu rôl gyda'r cyhoedd. Dywedwyd wrth yr aelodau bod y Cyngor yn cynnwys tua 5,500 o staff gyda 3,500 yn gweithio mewn ysgolion a oedd yn gweithio'r holl ffordd drwy'r pandemig. Mae 1000 o staff yn darparu gwasanaethau cymdeithasol nad oedd eu rôl gofal cymdeithasol wedi newid. Roedd 1200 o staff yn gweithio gartref ar unrhyw un adeg. Roedd y Pandemig wedi newid sut roedd gwasanaethau'n cael eu darparu. Roedd rhai gwasanaethau'n cael eu darparu un i un, yn awr ac yn awr.

- Gofynnodd yr aelodau pe bai 1,200 o bobl yn gweithio gartref ar unrhyw un adeg beth oedd nifer y staff sy'n gweithio gartref nawr.

Dywedwyd wrth yr Aelodau y gellid darparu ffigurau i'r Pwyllgor yn y dyfodol ac yn ystod asesiad deiliadaeth a gwblhawyd cyn y pandemig mai tua 354 oedd y nifer fwyaf o bobl yn y Dinesig, gyda thua 200 yn awr, nad oedd yn wahaniaeth enfawr.

- Dywedodd yr aelodau ei bod yn ddiddorol bod staff wedi dweud eu bod yn anhapus i ddechrau gweithio gartref.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Strategol nad oedd gweithio o gartref yn dda i les rhai pobl. Roedd rhai pobl yn gweithio o lety rhent a rennir heb fawr o le, nad oedd yn ddelfrydol. Roedd staff yn gweithio nawr mewn ffordd hyblyg fwy hybrid a oedd yn cael ei annog gan ei fod yn lleihau allyriadau CO2 a thagfeydd yn y ddinas.

- Gofynnodd yr Aelodau a oedd diweddariad ar y Gofrestrfa Tir.

Dywedwyd wrth yr aelodau ei fod yn dal i fynd rhagddo a'i fod tua 18 mis i fwrdd o'i gwblhau. Roedd yn brosiect cenedlaethol hirdymor.

- Gofynnodd yr aelodau am Grŵp Gorchwyl a Gorffen Brexit a beth oedd y strategaeth ar waith i adolygu eu rôl.

Dywedwyd wrth yr Aelodau bod y materion a drafodwyd bellach yn risgiau cyffredinol; nid oedd costau byw, yr argyfwng dyngarol yn yr Wcráin a Brexit yn cael eu trin ar wahân mwyach. Gweithiwyd ar faterion Brexit wrth iddynt godi, a chyflwynwyd adroddiad ar set o faterion i'r Cabinet o amrywiaeth o ffactorau allanol yn ogystal â phwysau eraill ar ôl Covid.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod cyfres o ffrydiau gwaith ar draws CLILC ar gyfer pontio Ôl-UE a oedd yn nodi cyfres o faterion a risgiau sy'n gysylltiedig â'r economi fyd-eang ar ôl yr Wcráin a ddaeth â heriau ychwanegol i'r Cyngor.

- Gofynnodd yr Aelodau am ddiweddariad ynghylch a oedd nifer fawr o ymfudwyr o'r UE yn dod i Gasnewydd.

Hysbyswyd yr Aelodau bod llawer o gefnogaeth yn cael ei rhoi i wladolion yr UE ynghylch ceisiadau am statws setliad yn ystod cyfnod pontio'r UE. Roedd Casnewydd hefyd yn Ardal Gwasgaru Lloches ac roedd tua 500 o geiswyr lloches yn cael eu cartrefu yng Nghasnewydd. Roedd 2 gynllun mewn perthynas â'r Wcráin lle'r oedd cartrefi'n cael eu defnyddio i gartrefu Ukrainians ac roedd Casnewydd yn rhan o gynllun cyfieithu Afghanistan i gefnogi pobol Afghanistan gyda llety a chefnogaeth. Yn dilyn y gwrthdaro yn Syria bu Casnewydd hefyd yn rhan o'r cynllun adleoli Pobl Ddiamddiffyn am y 5 mlynedd diwethaf. Roedd yna hefyd bobl sy'n methu lloches nad oedd ganddynt unrhyw hawl i arian cyhoeddus, a oedd yn her fawr, ond nid oedd yn hysbys faint o'r unigolion hynny oedd yng Nghasnewydd.

- Gofynnodd yr aelodau am y mesurau perfformiad ar gyfer y nifer cenedlaethol o brentisiaid fesul 1000 o weithwyr. Y targed ar gyfer 2021/2022 oedd 20 fesul 1000 a'r targed ar gyfer 2020/21 oedd 29 fesul 1000 o weithwyr. Fodd bynnag, gan fod y nifer wirioneddol o 7 prentis wedi'u cyflogi, beth oedd y targed ar gyfer 2022/2023 ac a oedd hyn yn realistig ac yn gyraeddadwy.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod 2 ymgyrch i brentisiaid yn ystod y flwyddyn honno a'u bod wedi dod i ben eleni ond y bu ymateb gwael. Ar y pryd roedd ardaloedd unigol yn recriwtio ar gyfer prentisiaid. Yn y rownd gyntaf, cyflogwyd 5 prentis ac roedd 12 swydd, ond ni chafodd y rhain eu llenwi. Roedd angen gweithio gyda meysydd gwasanaeth i weld a ellid llenwi swyddi prentisiaid yn lle hynny.

- Dywedodd yr aelodau fod y Cyngor wedi sefyll yn ôl a newid eu hymagwedd a oedd yn gadarnhaol i'w weld.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Swyddogion am fynychu.

Cyfraith a Safonau

Gwahoddedigion:

- Gareth Price Pennaeth y Gyfraith a Safonau

Rhoddodd Pennaeth y Gyfraith a Safonau drosolwg o'r adroddiad, a dywedodd fod y maes gwasanaeth hwn yn gyfnod o drawsnewid ac o 1 Ebrill roedd Diogelu'r Cyhoedd wedi symud i'r Gwasanaethau Amgylcheddol. Yn debyg i gyfrifoldeb Aelod Cabinet, yn y dyfodol byddai Gwarchod y Cyhoedd yn dod o dan y Cynghorydd James Clarke a oedd yn Aelod Cabinet dros Gynllunio Strategol a Thai. Byddai Cyfraith a Safonau a Gwasanaethau Corfforaethol yn dod o dan y Cynghorydd Batrouni. Roedd yr Arweinydd yn Aelod Cabinet dros Wasanaethau Democraataidd, y broses Ddemocraataidd a Maeriaeth.

Roedd yr adolygiad yn canolbwyntio ar ochr Diogelu'r Cyhoedd gan mai gwasanaeth Diogelu'r Cyhoedd oedd ar flaen y gad yn y pandemig o ran y gwasanaeth olrhain a diogelu ac o ran rheoleiddio a gorfodi cyfyngiadau. Hysbyswyd yr aelodau y rhoddwyd sylw arbennig i Rhys Thomas-Prif Swyddog Iechyd yr Amgylchedd a arweiniodd yr ymateb Covid o Gyngor Dinas Casnewydd. Mae wedi ennill Gwobr Casnewydd am ei wasanaeth.

Hysbyswyd yr aelodau bod sylw arbennig wedi'i roi i Keith Leslie - Swyddog Iechyd yr Amgylchedd a oedd yn rheoli'r Gwasanaeth TTP. Soniwyd yn arbennig am Jonathan Keene oedd wedi ei secondio i Dorfaen ac yn rheoli ymateb Gwent. Soniwyd yn arbennig am Matthew Cridland - Rheolwr Gwasanaethau Rheoleiddio Safonau Masnach a'i dîm a oedd yn gyfrifol gyda'r Heddlu i annog busnesau a'u helpu gydag asesiadau risg. Mireiniwyd y symud i'r cyfnod adfer a rhai o'r

mesurau a roddwyd ar waith a'u cario ymlaen i'r cam nesaf. Roedd rhai o'r mesurau yr oedd Trwyddedu yn eu rhoi ar waith megis rheoleiddio byrddau a chadeiriau ar y Briffordd gyda phellter cymdeithasol yn eu lle, yn angenrheidiol i reoleiddio hynny. Roedd hyn yn welliant allweddol o ran Casnewydd yn cadw ei statws baner borffor.

Roedd cyfarfodydd o bell yn gyflawniad aruthrol i staff yn y Tîm Gwasanaethau Democraataidd gyda chefnogaeth y Tîm Gwasanaethau Digidol. Roedd hyfforddiant a chymorth datblygu aelodau hefyd yn gyflawniad arwyddocaol arall. Roedd staff wedi cael eu tynnu oddi ar rai gwasanaethau, ond roedd y cynllun gwasanaeth yn dal i ddangos perfformiad da ond roedd effeithiau yno gan fod y targedau yn y cynllun gwasanaeth yn parhau i fod yn heriol. Os oedd y tîm yn cwrdd â thargedau'n hawdd yna nid oedd y targedau craffu yn ddigon heriol. Tynnwyd sylw at hyn yn y cynllun gwasanaeth. Y meysydd ôl-groniad oedd yr Archwiliadau Bwyd a bu ôl-groniad o hyn dros rai blynyddoedd wrth i swyddogion ddod i mewn i'r gwasanaeth Orlhain ac Orlhain.

Yr unig ardal goch oedd y Pridiannau Tir Lleol gan fod 79% o chwiliadau'n cael eu gwneud o fewn 5 diwrnod ar hyn o bryd. Fel arfer byddai tua 95-98% ond nid yw hynny wedi bod yn bosibl ac wedi cael eu hatal am gyfnod yn gyfan gwbl ar un adeg. Roedd prosiect parhaus i ganoli'r data yn y Gofrestrfa Tir yn Abertawe fel y byddai pobl yn gallu cyrchu'r gwasanaeth hwn ar-lein, ond byddai hyn yn cymryd amser.

Diolchwyd yn arbennig i'r cyn-Aelod Cabinet Ray Truman a fu'n goruchwyllo'r portffolio am flynyddoedd lawer ac a fu'n gefnogaeth wych.

Gofynnodd yr Aelodau i'r canlynol:

- Gofynnodd yr aelodau am acronymau fel CATC a CThEM ac a oedd geirfa i'w hesbonio.

Dywedwyd wrth yr Aelodau mai Cynllun Ariannol Tymor Canolig oedd y CATC a HMLR oedd Rheoleiddio Tir Ei Mawrhydi. Nodwyd y byddai geirfa yn ddefnyddiol ar gyfer adroddiadau yn y dyfodol.

- Dywedodd yr aelodau eu bod yn ymwybodol bod Tîm Iechyd yr Amgylchedd wedi'u secondio i'r tîm Orlhain ac Orlhain, a gofynnwyd a oedd yr aelodau hynny o staff yn ôl yn y tîm.

Hysbyswyd yr aelodau bod nifer sylweddol wedi dychwelyd gan fod staff craidd yn cael eu cadw gan nad oedd yr holl staff ar secondiad. Roedd Trac ac Orlhain Gwent yn cael ei ddirwyn i ben yn raddol a byddai cynllun TTP newydd yn yr hydref wedi'i reoli ar y cyd â Chaerffili. Roedd hyn wedi bod yn dynnu'n ôl yn raddol dros y 6 mis diwethaf.

Hysbyswyd yr aelodau bod problem recriwtio a chadw ar draws y Cyngor, a bod hyn yn cael ei ystyried yn gorfforaethol. Roedd yn broblem benodol ym maes Iechyd yr Amgylchedd, lle'r oedd galw mawr am swyddogion ac maent yn parhau felly ar ôl Covid. Roedd y Cyngor bellach yn cystadlu ag awdurdodau lleol eraill ac Iechyd y Cyhoedd, felly roedd hon yn broblem wrth symud ymlaen.

- Dywedodd yr aelodau fod archwiliadau arferol yn eu ward wedi'u hailsefydlu a oedd yn rhyddhad mawr a bod llawer o werth mewn dod yn Swyddog Iechyd a Diogelwch.

- Gwnaeth yr aelodau sylwadau ar gadw staff ac a allai maes Iechyd yr Amgylchedd recriwtio prentisiaid.

Dywedwyd wrth yr Aelodau ei fod yn broblem gyffredinol a bod y Cyngor yn edrych i adolygu telerau ac amodau. Roedd hyfforddiant mewnol yn bwysig iawn, a'r her oedd cadw staff ar ôl iddynt gael eu hyfforddi.

Hysbyswyd yr Aelodau bod trafodaethau wedi'u cynnal yng nghyfarfod y Gymdeithas Llywodraeth Leol ynghylch recriwtio a chadw a oedd yn broblem yn y Sector Cyhoeddus yn gyffredinol. Dywedwyd wrth yr aelodau bod rhaglen pwyntiau mynediad yn mynd rhagddi a oedd yn cynnwys y cynllun prentisiaid yn ogystal â'r rhaglen i Raddedigion. Roedd yna staff graddedig Graddedig yn dechrau ym mis Medi. Roedd rhaglen Arweinwyr Newydd hefyd ar waith i adeiladu hyn yn fewnol.

Yn olaf, roedd gwaith gyda'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn mynd rhagddo ar leoliadau profiad gwaith ac roedd gwaith yn mynd rhagddo gyda rheolwyr eraill yn y Cyngor i ddatblygu meysydd penodol dan hyfforddiant. Hysbyswyd yr aelodau bod yna fater cydraddoldeb a bod angen i'r Cynghorau wasanaethu cymunedau'n well felly roedd dod â phobl iau a phobl o wahanol gymunedau i mewn yn bwysig.

- Gofynnodd yr aelodau pa mor gystadleuol oedd y swyddi Swyddogion Iechyd a Diogelwch a hysbysebwyd a pha mor debygol ydym o gadw'r staff hyn unwaith y byddant wedi'u cyflogi.

Dywedwyd wrth yr Aelodau bod rhai gwahaniaethau o'u cymharu ag awdurdodau lleol eraill ond ar gyfer y mater penodol hwn nid oedd cyflogau'r Cyngor yn cymharu ag Iechyd Cyhoeddus Cymru. Roedd anhawster sylweddol i recriwtio a chadw staff TG oherwydd y gallai'r bobl hynny weithio i unrhyw sefydliad ers y Pandemig. Mae staff yn aros am rai blynyddoedd ac yn symud ymlaen. Mae gweithwyr cymdeithasol yn cael eu talu yn yr un modd ar draws awdurdodau, ond mae'n debyg nad oedd Cyngor Casnewydd mor gystadleuol ag yr hoffem fod.

- Gofynnodd yr Aelodau am strategaeth hirdymor ar sut y gellid mynd i'r afael â rhai o'r problemau hyn a sut y gellid cau rhai o'r bylchau hyn.

Hysbyswyd yr aelodau nad oedd cynllun tymor hir gan y byddai'n rhaid ailwampio'r strwythur tâl i gynyddu ystodau cyflog ac nid oedd hyn yn fforddiadwy. Yr unig opsiwn oedd llogi staff, eu hyfforddi a derbyn y byddent yn symud ymlaen mewn pryd ac yn dechrau'r broses eto.

- Gofynnodd yr aelodau beth oedd yr opsiynau i fynd i'r afael â'r broses hon.

Hysbyswyd yr aelodau y gallai rhaglen waith yn y dyfodol ddangos cymariaethau graddfeydd cyflog yn gyffredinol. I Awdurdod Lleol, nid oedd cynhyrchu incwm ychwanegol mor hawdd fel corff Sector Cyhoeddus ag y mae Llywodraeth Cymru yn ei gwmpasu, felly roedd yn fwy tebygol o allu cynyddu lefel y bobl sy'n dod i mewn gan nad oedd pobl bob amser yn cael eu hysgogi. gan arian ac edrychasant ar delerau ac amodau eraill. Mae'r rhain hefyd yn ddeniadol a byddant yn cadw staff.

- Cyfeiriodd yr Aelodau at dudalen 89, pwynt 15 mewn perthynas ag ymateb y landlordiaid lle nad yw 229 o landlordiaid wedi ymateb pa gamau oedd i'w rhoi ar waith i sicrhau eu bod yn ymateb.

Hysbyswyd yr aelodau bod y rheini'n faterion gorfodi a oedd wedi mynd ar y brig yn ystod Covid. Roedd angen mynd i'r afael â hyn yn awr, a byddai'n cael ei uwchgyfeirio fel y gellid erlyn.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Swyddogion am eu presenoldeb.

Cyllid

Gwahoddedigion:

- Meirion Rushworth - Pennaeth Cyllid
- Robert Green - Pennaeth Cyllid Cynorthwyol
- Andrew Wathan - Prif Archwilydd Mewnol
- Richard Leake - Rheolwr Taliadau a Chaffael

Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor gan y Pennaeth Cyllid a ddywedodd ei bod wedi bod yn flwyddyn heriol yn ystod Covid. Roedd y gwasanaeth Cyllid wedi bod ar flaen y gad o ran cefnogi cymunedau a busnesau. Roedd y tîm Refeniw wedi bod yn ymwneud â gwneud ad-daliadau ardrethi a darparu grantiau covid i fusnesau. Roedd y tîm Budd-daliadau wedi bod ar flaen y gad o ran cefnogi busnesau gyda chefnogaeth amrywiol. Eleni roedd yn dal yn wir. Cefnogwyd y taliadau costau byw gan y tîm Budd-daliadau. Roedd yna sgil-ffaith felly roedd peth dal i fyny i'w wneud. Mae'r gwasanaeth Budd-daliadau a Gwasanaethau Cwsmeriaid hefyd wedi ymuno â'r maes gwasanaeth.

Y llynedd cafwyd llawer o lwyddiannau o ran cymorth Covid. Rhoddwyd 700 o grantiau Covid, sef bron i £2 filiwn, ac roedd cronfa galedi o £24 miliwn hefyd wedi'i hawlio. Ni chyflawnodd yr ardal Ddangosyddion Perfformiad am y rhesymau a nodir yn yr adroddiad oherwydd llawer o salwch yn y tîm gan nad oedd gan y tîm y gweithlu. Roedd rhai heriau ar y dreth gyngor a oedd yn dal i barhau oherwydd yr her costau byw. Roedd dilyniant ar yr holl amcanion. Fodd bynnag, roedd y tîm yn llethu mewn prosiectau digidol yn y hunanwasanaeth o refeniw. Roedd menter Llywodraeth y DU ar y dreth gyngor hefyd wedi cael ei gohirio. Byddai dal i fyny yn y cynllun gwasanaeth newydd ac roedd y ffordd newydd o weithio a'r drefn arferol newydd yn heriol weithiau. Defnyddiwyd archwilio i gwrdd â staff a chael cofnodion wyneb yn wyneb.

Gofynnodd yr Aelodau i'r canlynol:

- Gwnaeth y Cadeirydd sylw ar Gost Byw lle'r oedd llythyrau wedi'u hanfon ac nid oedd gan un o'r Pensiynwyr yn eu ward fynediad i'r rhyngwyd. Roedd y Cadeirydd wedi cysylltu â'r Adran Gyllid ac wedi cael ymateb yn gyflym iawn.

Cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid ei fod wedi derbyn ychydig o negeseuon e-bost ynghylch y taliad costau byw a oedd wedi'u datrys. Dywedwyd wrth yr aelodau bod 55,000 o daliadau unigol wedi'u gwneud a bod y 30,000 o daliadau cyntaf wedi'u gwneud yn y 24 awr gyntaf oherwydd eu bod yn cael eu talu drwy ddebyd uniongyrchol. Roedd anhawster i gael y 10,000 o daliadau diwethaf a wnaed gan fod terfyn amser arnynt.

- Cydnabu'r Aelodau fod 55,000 yn gyfran enfawr o gartrefi yng Nghasnewydd a bod hynny'n feddwl sobreiddiol.

- Cyfeiriodd yr aelodau at yr asesiadau risg ac a oedd llawer o newid ac a oedd yn mynd i fyny.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod y rheolaeth ariannol yn lleihau'r risg hwn, a bod y rhagolygon ariannol yn dod yn gliriach, ond bod y gweddill yn aros yr un fath.

- Cyfeiriodd yr Aelodau at dudalen 104 ar gynllunio'r gweithlu a phe baem hanner ffordd drwodd a ddylai fod 50% drwy amserlenni yn hytrach na 10%. Hefyd ar dudalen 108, roedd 10% mewn ambr.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod y tîm yn mynd yn sownd â'r prosiectau mewn refeniw. Mae'r rhan gyntaf wedi'i alluogi ar gyfer hunanwasanaeth. Roedd yna effaith wedyn ar y strwythur oddi ar y tîm a'r model gweithredu. Roedd rhywfaint o waith wedi'i wneud ar hyn gan ei fod yn wyrdd ar 10% a lle y dylai fod. Ar dudalen 108 dyma'r un mater a ailadroddwyd felly, nid oedd hyn yn peri llawer o bryder.

- Gwnaeth yr Aelodau sylwadau ar dudalen 110 ac uwchraddio'r system ariannol gan ddweud bod Cynghorwyr wedi cael gwybod yn flaenorol na ellid trosglwyddo'r wybodaeth i ddyfeisiau eraill megis gliniaduron. Un o'r syniadau posibl a gyflwynwyd oedd gallu cael mynediad at wybodaeth ar wahanol ddyfeisiadau, a gofynnodd yr Aelodau ble mae'r adran yn sefyll ar hyn gan fod llawer o wybodaeth sensitif felly os oedd yn cael ei chyrru ar ffôn symudol gallai hyn fod yn broblem. .

Dywedwyd wrth yr Aelodau bod yna ffyrdd o wneud hyn mewn ffordd ddiogel o fynediad i systemau. Roedd cynllun peilot ar y gweill o'r enw Dewch â'ch Dyfais Eich Hun (BYOD) sef porth sy'n gwahanu ar ddyfais fel nad yw'n storio unrhyw ddata ar y ddyfais, felly roedd yn borth i'r system i weithredu ohono. Pe bai'r ddyfais yn cael ei cholli gallai'r data gael ei sychu gan TG. Dywedwyd wrth yr Aelodau y byddai'r system newydd hon yn caniatáu i'r cyfleuster fod ar gael fel nad oedd yn gallu cyflawni'r mater mynediad dim ond oherwydd un prosiect, byddai'n newid sefydliadol.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod targedu nwyddau pridwerth bob amser yn risg ond bod angen gwybod a oedd y risg yn werth chweil. Roedd y peilot porth yn mynd rhagddo am 8 mis ac os oedd y gallu yno byddai penderfyniad busnes yn cael ei wneud. Fodd bynnag, os oedd unigolyn yn gwneud pethau y tu allan i'r polisi, yna roedd hyn yn anodd. Dywedwyd wrth yr aelodau bod y

system newydd yn seiliedig ar gwmwl felly ni fyddem yn cynnal hon ein hunain. Gellid gweithio ar fynediad symudol fel y gallwn ddweud beth a ganiateir a beth na chaniateir.

- Cyfeiriodd yr Aelodau at y data a gyrchwyd ar ffôn symudol a gofynnwyd, oherwydd bod y data hwn yn cael ei gyrchu trwy ap trydydd parti, mai data'r personau eu hunain oedd mewn perygl ac nid data'r Cyngor.

Hysbyswyd yr aelodau bod hyn yn gywir a phe bai unigolyn yn dechrau amgryptio ffeiliau, yna byddent yn cael eu cloi allan o'r system.

- Gofynnodd yr aelodau am grantiau busnes a'r grant Covid a lle'r oedd y Cyngor gyda hawliadau twyllodrus a sut yr oeddem yn symud ymlaen i'w hadennill.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod gwiriadau twyll wedi'u cwblhau a bod hyn wedi'i ystyried yn ofalus a bod nifer y twyll a nodwyd yn isel iawn. Rhoddwyd yr achosion o dwyll a nodwyd i'r Heddlu i'w hymchwilio.

- Cyfeiriodd yr Aelodau at y gwiriadau a gwblhawyd ar grantiau Covid a hawliwyd a oedd yn eithaf llym ac yn llym ac yn llawer anoddach eu cael na Llywodraeth y DU.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Swyddogion am eu presenoldeb.

Casgliadau

Pobl a Newid Busnes

- Dywedodd yr Aelodau ei bod yn gadarnhaol bod y Cyngor wedi newid y dull o recriwtio prentisiaid i weithio'n fwy ar y cyd a'i bod yn effaith gadarnhaol gan Covid fod y Cyngor yn gweithio'n gallach. Roedd yr aelodau hefyd yn falch o glywed am ymagwedd ragweithiol a wnaed gydag E-Ddysgu a'r newydd

- Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad ynghylch a oedd yn bosibl argraffu ar argraffydd cartref o liniadur y Cyngor.

- Gofynnodd yr Aelodau a allai'r maes gwasanaeth ddarparu ffigurau ar niferoedd terfynol y staff sy'n gweithio o gartref a beth oedd y ffigurau hynny ar hyn o bryd.

- Gofynnodd yr Aelodau bod adroddiad ar recriwtio a chadw staff yn cael ei gyflwyno i'r pwyllgor, yn ogystal â gwybodaeth gymharol yn erbyn awdurdodau lleol eraill a'r hyn y mae'r Cyngor yn ei gynnig yn ei gyfanrwydd.

Cyfraith a Safonau

- Roedd y Pwyllgor yn dymuno diolch i'r holl staff yn y maes gwasanaeth am eu gwaith ymateb a'u cefnogaeth yn ystod y pandemig Covid, ac roedd yn falch o glywed bod Llywodraeth Cymru, lechyd Cyhoeddus Cymru ac Archwilio Cymru wedi cydnabod y gwaith caled a gafodd ei gydnabod ar lefel genedlaethol.

- Gofynnodd yr Aelodau i adroddiadau yn y dyfodol gynnwys rhestr termau o acronymau a byrfoddau.

Cyllid

- Canmolodd yr Aelodau'r maes gwasanaeth am eu hymateb prydlon i gyhoeddi taliadau costau byw i drigolion, a hefyd yn dymuno diolch i swyddogion am yr ymatebion cyflym i e-byst Cyngorwyr yn gofyn am gymorth ar ran eu hetholwyr.

- Gofynnodd yr Aelodau am ddiweddariad ar gynlluniau ar gyfer diweddarau systemau ariannol a hyfforddiant twyll penodol.

5 Adroddiad Cynghorydd Craffu

Gwahoddwr

- Neil Barnett – Cynghorydd Craffu

a)Cynllun Gweithredu

Dywedodd yr Ymgynghorydd Craffu ar dudalen 127 bod y camau gweithredu a'r argymhellion a wnaed wedi'u hanfon at y Penaethiaid Gwasanaeth ac Aelodau'r Cabinet. Nid oes unrhyw sylwadau wedi'u hanfon i mewn hyd yn hyn felly byddwn yn mynd ar drywydd hyn. Byddai'r Pennaeth Adfywio a Datblygu Economaidd yn mynd ar drywydd y sylw cyntaf a wnaed i Adfywio, Buddsoddi a Thai ynghylch gwybodaeth am opsiynau eraill heblaw llety brys. Byddai'r sylw a wnaed i Wasanaethau'r Ddinas ar y cynllun i drigolion yn cael gwybod am bwyntiau Codi Tâl hefyd yn cael ei ddilyn i fyny.

Yna hysbysodd y Cynghorydd Craffu y Pwyllgor am ddyddiadau'r ddau gyfarfod nesaf, gyda'r eitemau agenda a ganlyn i'w trafod:

Dydd Llun, 15fed Medi, 2022 am 4pm, yr eitem ar yr agenda;
- Rhaglen Gwaith Cychwynnol Flynyddol Ddrafft 2022-23

Dydd Llun, 14eg Tachwedd, 2022 am 4pm, yr eitem ar yr agenda;
- Adolygiadau Perfformiad Canol Blwyddyn

Daeth y cyfarfod ben amAmser heb ei nodi